

KLASA III

Dział 1: Polska pod zaborami w I połowie XIX wieku

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Zdefiniować pojęcia: mesjanizm, rabacja galicyjska, praca organiczna, praca u podstaw, Wielka Emigracja. Wskazać postaci ważnych Polaków działających w Królestwie Kongresowym, podczas powstania listopadowego oraz rozwijających pracę u podstaw i organiczną. Wymienić twórców Wielkiej Emigracji oraz kierunki Wielkiej Emigracji.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać przyczyny wybuchu powstania listopadowego. Scharakteryzować przebieg powstania listopadowego. Zaprezentować powstania polskie i działalność Polaków podczas działań Wiosny Ludów.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać działalność poszczególnych Wielkopolan z pracą u podstaw i organiczną. Zaproponować, w jaki sposób powstanie listopadowe przyczyniło się do Wielkiej Emigracji.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować pozytywy i negatywy Królestwa Kongresowego. Porównać sytuację Polaków przed wybuchem powstania listopadowego i po nim. Uzasadnić, że rabacja galicyjska była inspirowana działalnością zewnętrzną obcego państwa.
Celująca	Ocenianie	Ocenić, w jaki sposób sytuacja Polaków w I połowie XIX wieku wpłynęła na rozwój polskiej kultury doby romantyzmu.

Dział 2: Zmiany w Europie i na świecie w XIX wieku

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić pojęcia: kolonializm, emancypacja, nacjonalizm, socjalizm, secesja (wojna secesyjna). Wskazać na mapie państwa kolonizujące poszczególne tereny w XIX wieku. Wymienić najważniejsze odkrycia i wynalazki XIX wieku i początku XX wieku. Podać postaci ważne dla zjednoczenia Włoch i Niemiec.
Dostateczna	Rozumienie	Scharakteryzować przyczyny i przebieg wojny secesyjnej. Opisać, jak rozwijał się ruch robotniczy oraz procesy emancypacyjne kobiet. Przedstawić, jak wynalazki i odkrycia zmieniały życie codzienne ludzi w XIX wieku. Zaprezentować poszczególne etapy zjednoczenia Włoch i Niemiec.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać procesy demokratyzacji z rozwojem praw robotniczych i praw kobiet na przykładzie wybranych państw. Pokazać, jakie skutki dla Ameryki miała wojna secesyjna wraz ze współczesnymi konsekwencjami. Wykazać, że XIX-wieczny kolonializm wpłynął na dzisiejszy kształt świata.
Bardzo dobra	Analiza	Porównać proces zjednoczenia Włoch i Niemiec. Przeanalizować, jakie osiągnięcia XIX wieku i w jaki sposób wpłynęły na współczesny świat.
Celująca	Ocenianie	Ocenić zjawisko kolonializmu z punktu widzenia krajów europejskich i pozaeuropejskich. Zaproponować swoją ocenę przemian XIX wiecznego świata z uwzględnieniem pozytywnych i negatywnych zmian.

Dział 3: Od powstania styczniowego do wybuchu I wojny światowej

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Zdefiniować terminy: rusyfikacja, germanizacja, trójlojalizm, autonomia galicyjska, uwłaszczenie chłopów. Wymienić najważniejsze partie polityczne i polityków polskich kształtujących świadomość narodową w II połowie XIX wieku. Wskazać cele programowe Białych i Czerwonych.
Dostateczna	Rozumienie	Wyjaśnić genezę wybuchu powstania styczniowego i rewolucji 1905 roku. Opisać przykłady działań germanizacyjnych i rusyfikacyjnych. Scharakteryzować na przykładach twórczość polskich artystów promujących naszą kulturę ku pokrzepieniu serc. Przedstawić działalność polskich polityków: Romualda Traugutta, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa i Wojciecha Korfanteo.
Dobra	Zastosowanie	Pokazać, w jaki sposób Polacy podczas powstania styczniowego chcieli włączyć inne grupy społeczne do walki. Powiązać, jak współwystępowała

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
		ze sobą autonomia galicyjska, ale razem z biedą galicyjską. Uzasadnić, jak działania Polaków starały się stawiać opór procesom germanizacji i rusyfikacji. Wskazać, jak powstanie styczniowe wpłynęło na dalszą działalność Polaków.
Bardzo dobra	Analiza	Porównać sytuację Polaków w 3 zaborach w II połowie XIX wieku. Przeanalizować różnice i podobieństwa między różnymi partiami polskimi i ich postulatami. Pokazać wpływ polskiej nauki na rozwój światowego dziedzictwa.
Celująca	Ocenianie	Ocenić zasadność i szanse na zwycięstwo powstania styczniowego. Stworzyć porównanie i ocenę podobieństwa rewolucji roku 1905 z innymi polskimi powstaniem.

Dział 4: Wielka Wojna

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić, czym były: Trójpzymierze, Trójp porozumienie, nieograniczona wojna podwodna, depesza Zimmermana. Wymienić daty rozpoczęcia i zakończenia I wojny światowej. Wskazać przyczyny wybuchu Wielkiej Wojny (pośrednie i bezpośrednie). Pokazać na mapie kraje walczące w obu sojuszach.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać, jakie nowe metody walki pojawiły się podczas I wojny światowej. Scharakteryzować postawę Piłsudskiego i Dmowskiego wobec wojny. Przedstawić polskie organizacje uczestniczące po obu stronach walczących stron. Opowiedzieć o walkach na froncie zachodnim i wschodnim. Zaprezentować przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji.
Dobra	Zastosowanie	Pokazać, w jaki sposób USA zostały wciągnięte do konfliktu. Powiązać sprawę polską z jej umiędzynarodowieniem poprzez różne akty i deklaracje. Zaprezentować związek między rewolucją lutową, a potem październikową i wycofaniem się Rosji z wojny.
Bardzo dobra	Analiza	Porównać walki toczące na froncie zachodnim i wschodnim. Porównać rewolucję lutową i październikową. Przeanalizować, jak doszło do zakończenia I wojny światowej.
Celująca	Ocenianie	Ocenić poglądy Piłsudskiego i Dmowskiego na udział Polaków w Wielkiej Wojnie. Uzasadnić, dlaczego I wojna światowa zmieniła całkowicie wyobrażenie ludzi na temat świata.

Dział 5: Przemiany w Europie i na świecie po Wielkiej Wojnie

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Zdefiniować terminy: faszyzm, nazizm, komunizm, ład wersalski, wielki kryzys gospodarczy, Liga Narodów, anchluss Austrii, polityka appeasementu. Wskazać kraje dyktujące warunki podczas konferencji pokojowej w Paryżu oraz kraje pokonane i wykluczone z obrad.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać, jakie zasady w Europie wprowadzał traktat wersalski i towarzyszące mu traktaty. Scharakteryzować przyczyny i skutki wielkiego kryzysu gospodarczego. Przedstawić, w jaki sposób Mussolini i Hitler wykorzystali niezadowolenie po I wojnie światowej do zdobycia władzy. Ukazać, w jaki sposób Lenin i Stalin doprowadzili do powstania ZSRR. Przedstawić przykłady łamania przez Hitlera ładu wersalskiego.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać słabość demokracji z poparciem dla ruchów faszystowskich i nazistowskich. Zaprezentować, jakimi metodami we Włoszech, Niemczech i ZSRR doszło do przemiany w państwa totalitarne.
Bardzo dobra	Analiza	Uzasadnić, dlaczego kraje europejskie pozwalały Hitlerowi na demontaż ładu wersalskiego. Przeanalizować twórczość okresu międzywojnia w kontekście głębokich przemian kulturowych. Porównać drogę Mussoliniego i Hitlera do władzy. Wskazać mocne i słabe strony układu wersalskiego.
Celująca	Ocenianie	Ocenić rolę Ligi Narodów w Europie. Zaproponować, co Europa mogłaby zrobić, aby zatrzymać pochód totalitaryzmu.

Dział 6: II Rzeczpospolita w międzywojniu

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić pojęcia: COP, plebiscyt, sanacja, przewrót majowy. Pokazać tereny sporne w kształtowaniu polskich granic. Wymienić najważniejsze wydarzenia przy ustalaniu polskich granic. Wskazać różne ośrodki odradzającego się państwa polskiego. Podać kluczowe problemy II Rzeczypospolitej.
Dostateczna	Rozumienie	Scharakteryzować najważniejsze reformy gospodarcze i kulturowe II RP. Opisać etapy wojny polsko-bolszewickiej. Zaprezentować przyczynę kryzysu demokracji w II RP – zabójstwo Narutowicza, zamach majowy. Opisać różne mniejszości narodowe zamieszkujące II RP. Zaprezentować dorobek naukowy i kulturowy II RP.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać, w jaki sposób powstanie wielkopolskie, powstania śląskie, bunt Żeligowskiego wpłynęły na ówczesne granice kraju. Wskazać związek między państwem wielonarodowym, a różnymi korzyściami i problemami w naszym kraju.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować różne wizje Piłsudskiego i Dmowskiego (koncepcja federacyjna i inkorporacyjna). Porównać granice II RP i wcześniejszej oraz późniejszej Polski. Uzasadnić, jakie skutki dla demokracji miały rządy sanacji.
Celująca	Ocenianie	Ocenić postawę Piłsudskiego podczas przewrotu majowego i sanacji. Zaproponować zmiany mogące usprawnić funkcjonowanie II RP.

Dział 7: Polska w okresie II wojny światowej

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić terminy: okupacja, GG, pakt Ribbentrop-Mołotow, kampania wrześniowa, polskie władze na uchodźstwie, internowanie. Wskazać kluczowe daty kampanii wrześniowej. Wymienić najważniejsze bitwy i postaci wojny obronnej Polski.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać politykę hitlerowskich Niemiec i ZSRR na ziemiach polskich. Przedstawić znaczenie władz polskich na uchodźstwie. Pokazać na mapie największe problemy Polski podczas kampanii wrześniowej.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać sytuację Polski w 1939 r. z sytuacją międzynarodową w Europie. Wskazać związek planu obronnego z ukształtowaniem terenu i sytuacją geopolityczną.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować przyczyny klęski Polski w kampanii wrześniowej. Zaproponować alternatywne możliwości prowadzenia przez Polskę polityki przed 1939 r.
Celująca	Ocenianie	Ocenić postawę Polaków podczas kampanii wrześniowej oraz słuszność podejmowanych decyzji.

KLASA IV

Dział 1: II wojna światowa

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić pojęcia: Holokaust, łagry, GUŁAG, obozy koncentracyjne, operacja Barbarossa, D-Day, polityka żabich skoków, kolaboracja. Wymienić najważniejsze etapy II wojny światowej i wskazać na mapie poszczególne etapy podboju Europy. Wskazać kluczowe postaci Wielkiej Trójki i miejsca konferencji tej trójki. Wymienić miejsca nazistowskich i radzieckich zbrodni wraz ze sposobami ich upamiętnienia.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać, na czym polegała polityka eksterminacji i Zagłady prowadzona w III Rzeszy i ZSRR. Pokazać, gdzie Polacy brali udział w walkach II WŚ i w jaki sposób wspierali Aliantów. Scharakteryzować działalność władz polskich na uchodźstwie i Polskiego Państwa Podziemnego. Przedstawić realia życia codziennego w okupowanej Europie. Wyjaśnić znaczenie zbrodni wołyńskiej na relacje polsko-ukraińskie.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać ideologiczne wyobrażenia III Rzeszy na zróżnicowane postawy wobec podbitych krajów. Uzasadnić, w jaki sposób i dlaczego doszło do

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
		zaangażowania USA w II wojnę światową. Uzasadnić znaczenie utworzenia II frontu w Europie oraz desantu na Włochy. Pokazać związek między użyciem bomby atomowej a kapitulacją Japonii. Zaprezentować znaczenie wybuchu powstania warszawskiego dla Polaków.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować przyczyny klęski państw Osi. Uzasadnić rolę Wielkiej Trójki na rozstrzygnięcie konfliktu wojennego. Porównać politykę i agresję Niemiec, Japonii i ZSRR na poszczególne obszary.
Celująca	Ocenianie	Ocenić zasadność wybuchu powstania warszawskiego. Zaproponować inne formy i miejsca upamiętnienia bohaterstwa Polaków.

Dział 2: Odbudowa Europy po II wojnie światowej. Świat dwubiegunowy

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Zdefiniować terminy: dekolonizacja, zimna wojna, świat dwubiegunowy, NATO, Układ Warszawski, EWWiS, EWG, polityka Wielkiego Skoku, praska wiosna, rewolucja węgierska. Wymienić najważniejsze obszary konfliktów między blokiem zachodnim i wschodnim na świecie. Wskazać najważniejsze skutki polityczne, gospodarcze, kulturowe po II WŚ.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać przyczyny i przebieg konfliktu izraelsko-arabskiego. Scharakteryzować skutki polityki Mao Zedonga na Chiny. Zaprezentować, z jakim zagrożeniem mierzył się świat podczas kryzysu kubańskiego. Opowiedzieć, na czym polegała wojna wietnamska i koreańska.
Dobra	Zastosowanie	Scharakteryzować, czym były próby nieposłuszeństwa wobec sowietyzacji podczas rewolucji węgierskiej i praskiej wiosny. Powiązać dwubiegunowy układ sił na kryzys kubański z uwzględnieniem znaczenia strategicznego Kuby. Uzasadnić znaczenie roku 1968 na ważne przemiany życia społecznego. Pokazać znaczenie początków integracji europejskiej na proces odbudowy i stabilizacji w Europie.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować politykę NATO i Układu Warszawskiego wobec różnych państw. Uzasadnić, jak dekolonizacja wpłynęła na układ światowych sił.
Celująca	Ocenianie	Ocenić znaczenie zimnej wojny na życie zwykłych ludzi. Zaproponować model opisujący, w jaki sposób powstanie państwa Izrael i blokada Palestyny przyczyniły się do współczesnego konfliktu na Bliskim Wschodzie.

Dział 3: Walka o władzę w powojennej Polsce

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Wyjaśnić pojęcia: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, referendum 3xTAK, Solidarność, stan wojenny, żołnierze niezłomni, Poznański Czerwiec. Wymienić kluczowe etapy zrywów Polaków przeciw władzy komunistycznej. Wyjaśnić znaczenie PKWN i dnia 22 lipca dla komunistów w Polsce. Podać postaci istotne dla polskiego oporu wobec komunizmu.
Dostateczna	Rozumienie	Opisać zmiany i konsekwencje, jakie spadły na Polskę po II wojnie światowej. Przedstawić drogę komunistów do zdobycia władzy w Polsce w oparciu o pomoc ZSRR. Scharakteryzować Poznański Czerwiec jako pierwszy istotny bunt przeciw władzy komunistycznej. Ukazać formy terroru i prześladowania Polaków przez władze komunistyczne. Wyjaśnić znaczenie Solidarności i postaci Jana Pawła II na proces wyzwalania Polski.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać Poznański Czerwiec jako inspirację dla dalszych wystąpień – Październik 1956, Marzec 1968, strajki 1970, 1976 i 1980. Pokazać, w jaki sposób stan wojenny miał złamać opór Solidarności i w jaki sposób udało się Polakom przetrwać. Powiązać rolę Kościoła katolickiego ze wsparciem Polaków podczas okresu PRL. Uzasadnić, w jaki sposób stalinizacja i potem destalinizacja po śmierci Stalina wpłynęła na politykę komunistów.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować, w jaki sposób strajki i buntury wcześniejszych lat doprowadziły do podpisania porozumień sierpniowych i finalnie obrad okrągłego stołu. Porównać sytuację Polaków podczas Poznańskiego

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Celująca	Ocenianie	Czerwca i Marca 1968 r. z sytuacją Węgier i Czechosłowacji. Ocenić kulturowe i polityczne znaczenie Solidarności, Lecha Wałęsy i Jana Pawła II na upadek komunizmu w Polsce. Zaproponować program upamiętnienia stanu wojennego i jego ofiar.

Dział 4: Upadek ładu jaltańskiego. Świat na drodze ku XXI wiekowi

Ocena	Poziom wymagań	Uczeń potrafi:
Dopuszczająca	Zapamiętywanie	Podać definicje pojęć: jesień narodów, rozpad Jugosławii, katastrofa smoleńska, aksamitna rewolucja. Wymienić przyczyny rozpadu ZSRR. Podać etapy formowania się UE od 1992 r. Wskazać na mapie zmiany zachodzące w Europie po 1989 r.
Dostateczna	Rozumienie	Wyjaśnić, dlaczego rozpad Jugosławii przebiegał w krwawej atmosferze. Scharakteryzować procesy dekomunizacji i demokratyzacji w Polsce po 1989 r. Zaprezentować etapy dołączania Polski do organizacji międzynarodowych – UE, NATO, Układ Wyszehradzki. Opisać proces zjednoczenia Niemiec.
Dobra	Zastosowanie	Powiązać, jakie zmiany dla Polski nastąpiły w związku z upadkiem ZSRR. Uzasadnić, jakie konsekwencje miała zmiana świata z dwubiegunowego na jedno- i potem wielobiegunowy.
Bardzo dobra	Analiza	Przeanalizować konsekwencje zmian granic i rozpadu wielu państw po 1989r. Porównać nowe problemy i wyzwania, z jakimi Polska mierzy się po odzyskaniu suwerenności do czasów komunistycznych.
Celująca	Ocenianie	Ocenić, w jakim kierunku zmierza współczesny świat – wskazać pozytywne aspekty i potencjalne zagrożenia.